

17. Kako učiti srodne jezike

Vesna Požgaj Hadži

Posljednjih se nekoliko desetljeća kao osnovni cilj učenja/poučavanja stranog/drugog/prvog jezika navodi komunikacijska kompetencija pod kojom se podrazumijevaju ona znanja, sposobnosti i spretnosti koja treba posjedovati govornik i slušalac da bi se mogli sporazumjeti i razumjeti te komunicirati u različitim govornim položajima i različitim komunikacijskim situacijama (v. poglavlje 15 i 16). Glavni je cilj učenja jezika naučiti učenike da se, kao što kaže Skljarov (1993, 46), »izražavaju sredstvima stranoga jezika, da se lako i tečno mogu sporazumijevati na stranom jeziku u situacijama i kontaktima s ljudima koji taj jezik govore«. U sklopu komunikacijskog modela učenja/poučavanja stranih jezika afirmirao se komunikacijsko-kontrastivni pristup (v. npr. Rosandić, 1993; Požgaj Hadži i dr., 2007) koji posebice dolazi do izražaja u nastavi srodnih jezika. U ovome poglavlju predstavljamo taj pristup na primjeru hrvatskoga jezika kao stranog kada ga uče govornici kojima je prvi jezik slovenski. Kako komunikacijsko-kontrastivni pristup učenja određenog jezika kao stranog/drugog nastaje na osnovi rezultata kontrastivnih proučavanja dvaju jezika u kontaktu (o kojima smo govorili u poglavlju 1), najprije ćemo odgovoriti na pitanje zašto kontrastivno proučavati jezike u kontaktu i kako se u takvim proučavanjima pristupa određenoj gramatičkoj temi.

17.1. Zašto kontrastivno proučavati jezike

Već u počecima kontrastivnih proučavanja 70-ih godina prošloga stoljeća utvrđeno je da se kontrastivno mogu proučavati i međusobno srodni jezici (o terminima srodni/nesrodni jezici v. bilješku 2). Naime, međusobna bliskost dvaju jezika ne samo da ne smije biti zapreka, naprotiv, kontrastivno se proučavaju i najrodniji jezici. Za taj pristup nije važno do koje su mjere jezici međusobno bliski, nego proučavaju li se istom znanstvenom metodom kontrastivne analize kao i međusobno nesrodni jezici. Pri tome moramo imati na umu da kontrastivna proučavanja srodnih jezika u usporedbi s kontrastivnim proučavanjima nesrodnih jezika imaju svoje specifičnosti, kao npr. probleme homonimije, paronimije i sinonimije, kojima se mora posvetiti posebna pozornost (više o tome u Požgaj Hadži i dr., 2007). U pristupu određenoj gramatičkoj jedinici u kontrastivnim proučavanjima javljaju se četiri faze (Požgaj Hadži, 2002):

- a) Opis gramatičke jedinice u oba jezika na osnovi postojeće literature.
- b) Usporedba opisa gramatičke jedinice u oba jezika da bi se utvrdile sličnosti i

razlike u sustavima dvaju jezika u kontaktu. Riječ je zapravo o kontrastivnoj analizi s pretpostavkom da razlike u sustavima dvaju jezika najčešće proizvode pogreške u učenju/poučavanju jezika.

- c) Nakon kontrastivne analize provodi se analiza pogrešaka, odnosno eksperimentalnim se istraživanjem utvrđuje sustav pogrešaka.
- d) U zadnjoj fazi, kada se analizom pogrešaka utvrde područja interferencija i odrede gramatičke jedinice koje treba posebno analizirati, sastavljaju se didaktički izvori koji će pridonijeti uspješnijoj nastavi stranoga jezika.

Ukratko, nema kontrastivnih proučavanja dvaju jezika u kontaktu koja ne bi osim teorijskih rezultata uključivala i primijenjene rezultate. Što se teorijskih rezultata tiče, vremenom bi se oblikovala teorija kontrastivnih proučavanja srodnih jezika u usporedbi s nesrodnim jezicima. Primijenjeni rezultati kontrastivnih proučavanja, uzevši u obzir poznavanje teorije i pedagoška iskustva u učenju/poučavanju (hrvatskoga) jezika kao stranog, ogledali bi se na različitim razinama, od osnovnoškolske do fakultetske. Mislimo prije svega na sastavljanje programa i pisanje didaktičkih izvora za sve jezične razine (udžbenici, vježbenice, priručnici, kontrastivne gramatike i dr.) u kojima bi bilo više vježbi za one jezične probleme koje studenti teže svladavaju i ispravljaju zbog interferencije prvoga jezika. U 1. poglavlju predstavili smo kontrastivna proučavanja i kontrastivne projekte hrvatskoga i stranih jezika te hrvatskoga i slovenskoga jezika, a sada pogledajmo primijenjene rezultate tih proučavanja koji se posebice očituju u nastavi hrvatskoga kao stranoga u slovenskome okruženju.

17.2. Kontrastivni didaktički izvori

17.2.1. Hrvatski i strani jezici

Uzimajući u obzir rezultate kontrastivnih proučavanja hrvatskoga i stranih jezika (posebice hrvatskoga te engleskoga, njemačkoga i talijanskoga), pripremljeni su različiti priručnici. A. Nakić i dr. (1986) uspostavila je primijenjenu kontrastivnu analizu za učenje prvoga (hrvatskog) jezika u uvjetima englesko-hrvatske dvojezične situacije (*Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*). Kontrastivni didaktični model obuhvaća ova područja: akcent, intonaciju i glasove, pismo, vrste riječi i rečenicu, a namijenjen je nastavnicima koji engleski predaju učenicima kojima je hrvatski prvi jezik.

Razgovori o engleskom jeziku M. Vilke (1991b) namijenjeni su učenicima osnovnih škola za samostalno učenje kod kuće (nastavnici ih upozoravaju kako i kada se

služiti tom knjižicom). Autorica polazi od prvoga jezika kao poznatog sustava i s njim uspoređuje engleski kao nepoznat sustav. U priručniku nalazimo sustav komunikacijskih situacija utemeljenih na kontrastivnom principu: *Zašto u školi učimo engleski jezik? Jesu li naš jezik i engleski slični? Kako se na engleskome pozdravljamo? Kako se na engleskome pitamo tko je tko? Kako se na engleskome obraćamo drugima? Kako na engleskome kažemo da nekome nešto pripada?* itd.

Priručnik *Razgovori o njemačkom jeziku* autorice M. Kruhan (1992), kao i *Razgovori o engleskom jeziku* (Vilke, 1991a), uspostavlja komunikacijsko-kontrastivni model učenja njemačkoga jezika učenika osnovnih škola kojima je hrvatski prvi jezik.

Riječ hrvatska (Rosandić i Rosandić, 1991) nastala je na osnovi rezultata istraživanja jezika hrvatskih migranata u Njemačkoj, Švedskoj i Francuskoj. Namijenjena je učenju prvoga (hrvatskog) jezika u uvjetima njemačko-hrvatske dvojezične situacije. U ovome je jezičnom udžbeniku pristup svim sadržajima, ne samo jezično-komunikacijskim i lingvističkim već i cjelokupnim sadržajima iz kulture i civilizacije konfrontativno-kontrastivni.

17.2.2. Hrvatski i slovenski jezik

Svi su autori kontrastivnih proučavanja hrvatskoga i slovenskoga jezika (poglavlje 1) isticali njihovu primijenjenu vrijednost. Dular (1987), naglašavajući praktičnu korist proučavanja, ističe važnost otkrivanja onih jezičnih elemenata koji uzrokuju najviše problema u učenju/poučavanju jezika, a dobiveni rezultati trebali bi se koristiti u pisanju udžbenika. V. Požgaj Hadži (2002) uvodi uz kontrastivnu analizu i analizu pogrešaka, a T. Balažić Bulc (2009a) pristupa proučavanjima hrvatskoga i slovenskoga jezika na osnovi korpusa usvajanja jezika. Pogledajmo sada primijenjene rezultate kontrastivno-sociolingvističkih i korpusnih proučavanja hrvatskoga i slovenskoga jezika u kontaktu.

Udžbenik *Vježbe iz hrvatskog ili srpskog jezika* (Požgaj Hadži, 1990b) rezultat je prvoga dijela kontrastivnoga projekta hrvatskog i slovenskog jezika Riječ je, kao što piše u Uvodu, o »prvom kontrastivnom udžbeniku hrvatskog ili srpskog jezika za Slovence« (Požgaj Hadži, 1990b, 5) koji se sastoji od pet cjelina: gramatičke i leksičke vježbe, tipovi vezanoga teksta, pravopisne vježbe i dijalekti hrvatskoga ili srpskoga jezika. Sve vježbe koje se nalaze u udžbeniku (i one za učenje jezika kao sustava i one za učenje komunikacije) utemeljene su na kontrastivnom principu, odnosno uspoređivanju slovenskoga (prvog) i hrvatskoga (stranog) jezika. Posebna se pozornost posvećuje tipičnim interferencijskim pogreškama na svim

jezičnim razinama studenata hrvatskoga jezika kojima je slovenski prvi jezik. Zato se u udžbeniku nalaze samo one jezične jedinice s kojima studenti imaju problema (riječ je dakle o tipičnim interferencijskim pogreškama). Tako su npr. obrađeni samo neki padeži (genitiv množine imenica, dativ, akuzativ jednine imenica, vokativ i instrumental), neki glagolski oblici (treće lice množine prezenta, prezent glagola *moći* i *htjeti*, aorist glagola *biti*, futuri), neki pravopisni problemi (interpunkcija, veliko i malo slovo itd.).

Poznato je da je u učenju/poučavanju jezika kao stranog/drugog najkompliciranija i najzanemarenija fonetsko-fonološka razina zbog niza razloga (npr. najteži je segment učenja stranoga jezika, komunikacija je moguća usprkos lošem izgovoru, nekompetentnih učitelja, nepostojanja fonetskih vježbenica itd., više o tome u Požgaj Hadži i dr., 2007). Upravo tim segmentom bavi se monografija *Hrvatski i slovenski u kontaktu/Hrvaščina in slovenščina v stiku* (Požgaj Hadži, 2002) koja je nastala kao rezultat drugoga dijela kontrastivnog projekta hrvatskoga i slovenskoga jezika (v. poglavlje 1). U njoj se odgovara na pitanje kako govore hrvatski kao strani jezik govornici slovenskoga kao prvog jezika. Nakon kontrastivnoga proučavanja i empirijskoga istraživanja fonetsko-fonoloških sustava hrvatskoga i slovenskoga jezika i govora uspostavlja se empirijski registriran sustav grešaka i odgovarajućim fonetskim vježbama provodi se korekcija pogrešaka po artikulacijskoj i verbotonalnoj metodi te uspoređuje uspješnost korekcije u obje metode. Monografija osim teorijskoga dijela (riječ je o prvom kontrastivnom opisu fonetsko-fonološkoga sustava hrvatskoga i slovenskoga jezika) ima i primijenjeni dio (CD, priložen monografiji, s različitim tipovima vježbi za korekciju pogrešaka u interpretaciji glumca Z. Crnkovića). Upravo je zato ta monografija dobar primjer logično i sustavno provedenih četiriju faza kontrastivnih proučavanja jezika u kontaktu o kojima smo ranije govorili. Šira primijenjena vrijednost ovoga projekta ogledala bi se u vježbenici *Fonetske vježbe iz hrvatskoga jezika*, čiji koncept čeka objavljivanje u nekim boljim vremenima (Požgaj Hadži i dr., 2007).

Dosadašnje rezultate kontrastivnih proučavanja koristili smo i za reorganizaciju ispita iz znanja hrvatskoga na visokoj razini, prema Zajedničkom evropskom jezičnom okviru riječ je o razini C1 (ZEROJ, 2005). Za te smo potrebe pripremili vodič za polaganje ispita (*Hrvatski jezik/Srpski jezik. Vodič za polaganje ispita na visokoj razini*, Požgaj Hadži i Balažić Bulc, 2004). U njemu kandidati koji žele polagati ispit iz znanja hrvatskoga (ili iz znanja srpskoga jezika) mogu dobiti sve potrebne informacije, počevši od detaljnog opisa znanja koje se očekuje na visokoj razini do primjera testova i kriterija ocjenjivanja. Nakon informacija o ispitu,

vodič sadrži poglavlje *Iz hrvatske gramatike* te dva aktualna poglavlja s vježbama (o odnosu hrvatskoga i srpskoga te hrvatskoga i slovenskoga jezika) koja će kandidatima pomoći u predusretanju i otklanjanju tipičnih interferencijskih pogrešaka. Na kraju vodiča nalaze se uzorci testova s rješenjima i osnovnom dodatnom literaturom te rječnikom lingvističkih termina prevedenim na slovenski jezik koji će kandidatima omogućiti lakše snalaženje u vodiču.

Reorganizacija studija uvođenjem Bolonje potakla je nastajanje novih didaktičkih izvora. Tako su objavljena već dva izdanja kontrastivnog udžbenika *Hrvatski jezik 1* (Požgaj Hadži, ¹2008, ²2011). On je prije svega namijenjen studentima 1. semestra studijske grupe Južnoslavenski studiji Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, iako može biti zanimljiv i studentima hrvatskoga jezika kao stranog na stranim sveučilištima i svima onima koje zanima fonetsko-fonološka razina hrvatskoga standardnog jezika. Udžbenik »prati« predavanja početnog semestra iz hrvatskoga jezika počevši od uvodnih tema (standardnog jezika i funkcionalnih stilova; hrvatskoga, bosanskoga, crnogorskoga i srpskoga jezika; hrvatskoga i slovenskoga jezika), preko poglavlja iz fonetike i fonologije pa sve do korekcije pogrešaka. Zanimljivo je da i odlomci različitih vrsta tekstova, koji se problemski uključuju u pojedine dijelove predavanja, kao i različiti tipovi vježbi i zadataka (koji dolaze nakon natuknica i literature) također uzimaju u obzir komunikacijsko-kontrastivni pristup.

U sklopu proučavanja hrvatsko-slovenskoga jezičnog kontakta na osnovi korpusa nastala je monografija *Torej, namreč, zato ... o konektorjih* (Balažić Bulc, 2009) u kojoj su predstavljeni rezultati korpusne analize funkcije i primjene konektora u akademskom diskursu, s posebnim obzirom na dva njegova žanra, izvorni znanstveni članak i seminarski rad. U prvome dijelu monografije detaljnije je prikazano deset najfrekventnijih hrvatskih i slovenskih konektora u analiziranim korpusima te njihovi opisi u jezičnim priručnicima. U drugome se dijelu pozornost posvećuje razlikama u primjeni konektora između neprofesionalnih autora u prvome i stranome jeziku s jedne strane, a s druge strane između neprofesionalnih te profesionalnih autora tekstova. Korpusna analiza pokazala je razlike u upotrebi određenog konektora u smislu preniske, previsoke ili pogrešne uporabe. Posebna vrijednost monografije očituje se u činjenici što donosi prvi korpus usvajanja hrvatskoga jezika u Sloveniji. Taj korpus, zajedno s kontrolnim korpusima, omogućuje uvid u jezični stil određene jezične diskurzivne zajednice i određenoga žanra – što je svakako iznimno važno u poučavanju stranoga jezika.

Što se osnovnoškolske razine tiče, spomenimo ovdje i činjenicu da smo rezultate kontrastivnih proučavanja hrvatskoga i slovenskoga jezika koristili u pisanju

nastavnog programa (poglavlje 16 te Benjak i Požgaj Hadži, ur., 2005) te dijela komunikacijskog udžbenika hrvatskog jezika u slovenskoj osnovnoj školi *Gradivo za učenje hrvatskog jezika u slovenskoj osnovnoj školi*.¹¹⁹ Riječ je o dijelovima komunikacijsko-kontrastivnih udžbenika i priručnika za učitelje i te kako aktualnima i danas, iako je od njihova nastanka u sklopu različitih seminara stručnoga usavršavanja učitelja prošlo dvadesetak godina. Naime, da bi učitelj mogao biti organizator, kreator i nositelj nastavnoga procesa u komunikacijsko-kontrastivnom pristupu, prijeko su mu potrebni dobri didaktički izvori i različiti oblici stručnoga obrazovanja (više o tome u Benjak i Požgaj Hadži, ur., 2005). Neriješen status hrvatskoga kao izbornog predmeta (isto vrijedi i za srpski i za makedonski jezik) u slovenskoj devetogodišnjoj osnovnoj školi uzrokom je nepostojanja »pravih« didaktičkih izvora, prije svega udžbenika. Sve dok mjerodavne institucije ne počnu voditi brigu o tim izbornim predmetima, ti jezici neće zaživjeti u školama. A za to su osim promocije izbornih predmeta, stručnoga usavršavanja učitelja neophodni udžbenik i ostali priručnici.

17.3. Jezično gradivo u kontrastu

U komunikacijskom sustavu učenja/poučavanja jezika s jedne strane velika se pozornost posvećuje jezičnim djelatnostima: slušanju, govorenju, čitanju, pisanju, prevođenju. Osvrnimo se na jezičnu djelatnost slušanje u već spomenutim udžbenicima za učenje hrvatskoga jezika govornika kojima je slovenski jezik materinski. Pomoću različitih verbalnih predložaka učenici/studenti kontrastivno usvajaju glasove hrvatskoga jezika i vrednote govorenog jezika (naglasak, tempo, intonaciju) i/ili ispravljaju glasove-pogreške, kao npr. glasove *e, o, r, l, lj, n, nj* itd. (Požgaj Hadži, 2002). S druge strane, gramatičko i ostalo jezično gradivo za sve jezične razine (fonetsko-fonološku, morfološku, sintaktičku, ortografsku itd.) opisuje se u kontrastivnim tablicama i uključuje u nastavu u skladu s kognitivnim sposobnostima učenika/studenata i u skladu s komunikacijskim potrebama.

Navedimo nekoliko primjera kontrastivnih tablica iz različitih monografija, udžbenika i priručnika za neke od jezičnih razina, uzimajući u obzir učenje/poučavanje hrvatskoga kao stranog jezika govornika kojima je slovenski prvi jezik.

119 V. Požgaj Hadži i dr.: *Gradivo za učenje hrvatskog jezika u slovenskoj osnovnoj školi* koje sadrži ove dijelove:

- a) *Životinje* (Ljubljana, 1992),
- b) *Metodički modeli za hrvatski/srpski jezik u osnovnoj školi* (Ljubljana, 1992, koautorica D. Pavličević),
- c) *Ja kubar* (Ljubljana, 1993, koautorica M. Benjak),
- d) *Izbor tekstova za hrvatski/srpski jezik u osnovnoj školi* (Ljubljana, 1993, koautorica D. Težak).

Tablica 21: *Naglasni sustavi (Požgaj Hadži, 2011, 59)*

Hrvatski	Slovenski
1 sustav	2 sustava: oba ravnopravna
	dinamičko (ekspiratorno) naglašavanje dugo ´ kratko ` ^ (za ε, o)
tonsko naglašavanje dugi ^	tonsko (melodijsko) naglašavanje dugo ^
silazni kratki ``	visoko ``
	kratko
dugi ´	dugo ´
uzlazni	nisko
kratki `	kratko `

Uz kontrastivnu tablicu 21 studenti imaju zadatak usporediti naglasne sustave hrvatskoga i slovenskoga jezika i objasniti razlike, odnosno sličnosti među njima.

Tablica 22: *Genitiv množine imenica (Požgaj Hadži, 1990b, 52)*

	Hrvatski		Slovenski	
imenice muškog roda	-a	<i>sinova</i>	-ov	<i>sinov</i>
	-i	<i>mjeseci, crvi</i>	-ev	<i>nožev</i>
	-iju	<i>gostiju</i>	-ø	<i>mož</i>
imenice ženskog roda	-i	<i>stvari</i>	-i	<i>stvari</i>
	-iju	<i>kostiju</i>		<i>hrušk</i>
	-a	<i>trešanja</i>		
imenice srednjeg roda	-a	<i>sela</i>	-ø	<i>daril</i>

Uz kontrastivnu tablicu za genitiv množine imenica studenti uočavaju sličnosti, odnosno razlike u nastavcima imenica muškog, ženskog i srednjeg roda (posebno ih se upozorava na nastavke *-ov* i *-ev* za muški rod te nulte nastavke za sva tri roda u slovenskome jeziku, koje hrvatski standardni jezik nema, iako postoje u kajkavskome narječju).

Tablica 23: *Sintaktičke razlike (Požgaj Hadži i Balažić Bulc, 2004, 35)*

Razlike	Hrvatski	Srpski
glagol + modalni glagol ili glagol kretanja	infinitiv <i>On želi raditi.</i> <i>On treba raditi.</i> <i>On ide raditi.</i>	da + prezent <i>On želi da radi.</i> <i>On treba da radi.</i> <i>On ide da radi.</i>
različite prijedložne veze uz glagole kretanja	(k) + dativ <i>ide (k) liječniku</i>	kod + genitiv <i>ide kod lekara</i>
položaj enklitika	pisani jezik <i>Njegovi ga roditelji vole.</i> govoreni jezik <i>Njegovi roditelji ga vole.</i>	pisani jezik <i>Njegovi roditelji ga vole.</i> govoreni jezik <i>Njegovi roditelji ga vole.</i>

Kao primjer za sintaktičku razinu navodimo kontrastivnu tablicu nekih sintaktičkih razlika između hrvatskoga i srpskoga jezika koje se odnose na: a) glagol koji stoji uz modalni glagol ili glagol kretanja (u srpskome izražen prijedlogom *da* i prezentom, a u hrvatskome infinitivom), b) različite prijedložne veze uz neke glagole kretanja (u srpskome prijedlog *kod*, a u hrvatskome *k*, koji se može i izostaviti) te c) razlike u automatiziranome redu riječi, gdje u hrvatskom jeziku, za razliku od srpskoga, postoji razlika između pisanog i govorenog standarda (više o tome u poglavlju 4).

Tablica 24: *Hrvatsko-slovenska homonimija (Požgaj Hadži i Balažić Bulc, 2004, 21)*

Hrvatski	Slovenski	Hrvatski	Slovenski
<i>adresa</i>	<i>naslov</i>	<i>naslov</i>	<i>naslov, napis</i>
<i>čitanje</i>	<i>branje</i>	<i>branje</i>	<i>trgatev, nabiranje</i>
<i>godina</i>	<i>leto</i>	<i>ljeto</i>	<i>poletje</i>
<i>ili</i>	<i>ali</i>	<i>ali</i>	<i>ampak, toda, vendar, a</i>
<i>izložba</i>	<i>razstava</i>	<i>izlog</i>	<i>izložba</i>
<i>nadležan</i>	<i>pristojen</i>	<i>dosadan</i>	<i>nadležen</i>
<i>narodni</i>	<i>ljudski</i>	<i>ljudski</i>	<i>človeški</i>
<i>pokazivati</i>	<i>kazati</i>	<i>kazati</i>	<i>reči</i>

Hrvatski	Slovenski	Hrvatski	Slovenski
<i>primjerak</i>	<i>izvod</i>	<i>izvod, izvadak</i>	<i>izvleček</i>
<i>stolica</i>	<i>stol</i>	<i>stol</i>	<i>miza</i>
<i>učiniti</i>	<i>narediti</i>	<i>narediti</i>	<i>ukazati</i>

Homonimi (unutarjezični i međujezični) jesu leksemi koje jezik obično »ne voli« jer stvaraju smetnje u komunikaciji i mnoge nesporazume, naročito kod srodnih jezika. Oni također stvaraju teškoće ne samo onima koji uče hrvatski jezik kao strani već i prevodiocima. I zato se homonimima u učenju/poučavanju jezika treba posvetiti posebna pozornost – jedan je od načina predusretanja pogrešaka predstavljanje u kontrastivnim tablicama koristeći se rječnicima homonima.¹²⁰

Od dosadašnjih i budućih kontrastivnih jezičnih analiza među jezicima (srodnim i manje srodnim) koje će biti proširene sociolingvističkim i korpusnim temama, posebice korpusima usvajanja jezika, te na osnovi komunikacijsko-kontrastivnog sustava učenja (hrvatskoga) jezika očekujemo teorijske i primijenjene rezultate. Od teorijskih rezultata mislimo prije svega na oblikovanje teorije učenja/poučavanja jezika u kontaktu (srodnih i manje srodnih) i kontrastivne opise hrvatskog i slovenskog jezika na svim jezičnim razinama – ti bi opisi bili osnova za hrvatsko-slovensku kontrastivnu gramatiku. Od primijenjenih rezultata spomenimo pisanje programa i didaktičkih izvora za učenje/poučavanje hrvatskoga jezika kao stranoga od osnovnoškolske do fakultetske razine te na tečajevima jezika, stručnome usavršavanju za npr. prevodioce, sudske tumače i sl.). Samo dobro »potkovani« lektori (i teorijski i metodički) koji poznaju oba jezika u kontaktu komunikacijsko-kontrastivnim sustavom postići će dobre rezultate. A za to im trebaju didaktički izvori utemeljeni na kontrastivno-sociolingvističko-korpusnim proučavanjima jezika u kontaktu – posebice kada je riječ o srodnim jezicima.

120 Budući da rječnika homonima hrvatskoga jezika još nemamo, može nam poslužiti samo priručni rječnik objavljen u članku *Homonimi u hrvatskom književnom jeziku* M. Samardžije (1989).